

Ο Michel Barnier έγινε πρωθυπουργός αλλά η Le Pen έχει την εξουσία

Καθώς συγκεντρώνονταν τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου των γαλλικών εκλογών της 30ής Ιουνίου, ο βετεράνος γκωλικός πολιτικός Michel Barnier έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου. Το κόμμα του, οι Ρεπουμπλικάνοι ήρθαν αντιμέτωποι με μια πανωλεθρία, με ποσοστό κάτω του 7% των ψήφων. Πριν από τις εκλογές, το κόμμα είχε υποστεί επώδυνη διάσπαση, καθώς μια θορυβώδης μειοψηφία συμμαχισε με την Εθνική Συσπείρωση της Marine Le Pen. Ο Barnier τους αλλά συγχρόνως προειδοποίησε για τον [αριστερό κίνδυνο](#) για τη Δημοκρατία.

Στον δεύτερο γύρο, επέμεινε ότι ήταν απαραίτητο «να δημιουργήσουμε ένα φράγμα απέναντι τόσο στην LFI όσο και της Εθνικής Συσπείρωσης. Αυτό αντιτάχθηκε στην παραδοσιακή ιδέα του «ρεπουμπλικανικού μετώπου» που ενώνει τους δημοκράτες ενάντια στην ακροδεξιά. Ωστόσο, σε δεκάδες εκλογικές περιφέρειες, οι επαναληπτικές εκλογές της 7ης Ιουλίου οδήγησαν σε ευθεία αναμέτρηση μεταξύ της Ανυπότακτης Γαλλίας και της Εθνικής Συσπείρωσης της Le Pen. Σε αυτές τις συγκρούσεις, οι ψηφοφόροι των Ρεπουμπλικάνων στράφηκαν υπέρ της ακροδεξιάς επιλογής, με ποσοστό [που εκτιμάται σε 38% έναντι 26%](#). Δεν θεωρούσαν πλέον την ακροδεξιά παρία καθώς την υποστήριξαν ακόμη και έναντι των πιο κεντροαριστερών Πρασίνων και Σοσιαλιστών.

Αυτοί οι ψηφοφόροι των ρεπουμπλικάνων ήταν πολύ λίγοι για να δώσουν στη Le Pen την πλειοψηφία. Οι περισσότεροι αριστεροί (και λίγο περισσότεροι από τους μισούς κεντρώους) ψήφισαν με τακτική να εμποδίσουν το κόμμα της και ανέτρεψαν τις προσδοκίες ανόδου στην εξουσία. Τελικά, το αριστερό Νέο Λαϊκό Μέτωπο συγκέντρωσε 192 έδρες, το στρατόπεδο του Macron 166 και οι σύμμαχοι της Le Pen μόνο 142, σε ένα βαθιά διχασμένο κοινοβούλιο. Ωστόσο, ο πρόεδρος σύντομα έδωσε ξανά την πρωτοβουλία των κινήσεων στην ακροδεξιά — προσφέροντας της έναν ρυθμιστικό ρόλο φτάνοντας στο αποκορύφωμα αυτή την Πέμπτη με τον διορισμό του Barnier ως πρωθυπουργού.

Τη στιγμή που την προηγούμενη εβδομάδα ο πρόεδρος απέκλεισε το ενδεχόμενο κυβέρνησης αριστερής συμμαχίας, στις διαβουλεύσεις του με τη Le Pen ζητούσε την έγκρισή της πριν σχηματιστεί νέα κυβέρνηση της ευρύτερης δεξιάς. Η Le Pen απείλησε με ψήφο «δυσπιστίας» σε πιθανούς υποψηφίους που μπορεί να έκαναν συμφωνίες με την κεντροαριστερά ή ακόμη και απέναντι σε δεξιούς που μπορεί να μισούν το κόμμα της, όπως ο [Xavier Bertrand](#). Όμως είπε στον Macron ότι δεν θα εξέφραζε άμεσα δυσπιστία απέναντι σε μια κυβέρνηση Barnier αλλά αντίθετα απαίτησε δημόσια να «σεβαστεί» την ατζέντα της Εθνικής Συσπείρωσης και τους πάνω από 10 εκατομμύρια

ψηφοφόρους της.

Όταν ο Macron προκήρυξε τις πρόωρες εκλογές του Ιουνίου, παρά τα θλιβερά δημοσκοπικά αποτελέσματα του κόμματός του, φάνηκε ότι έψαχνε τρόπο να διευκολύνει την άνοδο της ακροδεξιάς σε κυβερνητικές θέσεις ακόμη και υπό την προεδρία του. Με την Εθνική Συσπείρωση να ξεπερνά με ευκολία τις προεκλογικές δημοσκοπήσεις, η νίκη της ακροδεξιάς φαινόταν το πιθανότερο αποτέλεσμα. Τα αποτελέσματα του δεύτερου γύρου στις 7 Ιουλίου φάνηκε να ανατρέπουν αυτές τις προβλέψεις. Ωστόσο, τελικά, είχαν δίκιο οι αρχικές εκτιμήσεις. Ο Barnier, προερχόμενος από τον τέταρτο σε ψήφους σχηματισμό, πρόκειται τώρα να γίνει πρωθυπουργός, με σύμμαχο τους μακρονικούς αλλά και εξαρτώμενος από τη Le Pen.

Η Αριστερά καταγγέλλει την υπονόμευση της εκλογικής επιτυχίας του Νέου Λαϊκού Μετώπου. Για τον Mélenchon, ο πρόεδρος «αρνείται το αποτέλεσμα των εκλογών που ο ίδιος προκήρυξε». Η επικεφαλής της Ανυπότακτης Γαλλίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Manon Aubry, δήλωσε ότι «τα αποτελέσματα της κάλπης έχουν σβηστεί» και **μίλησε** για «διορισμό του Barnier πρωθυπουργού με τις ευλογίες της ακροδεξιάς». Παρότι ορισμένοι από την κεντρώα πτέρυγα του Σοσιαλιστικού Κόμματος μπορεί να προτιμούσαν μια ευρεία κυβέρνηση που να εκτείνεται μεταξύ κεντροαριστεράς και κεντροδεξιάς, λόγω τα κόμματα της αριστερής συμμαχίας κατά κύριο λόγο τόνισαν ότι το αποτέλεσμα της 7ης Ιουλίου εξέφραζε μια λαϊκή απαίτηση για στροφή προς τα αριστερά.

Η δημιουργία μιας κυβέρνησης εξαρτώμενης από τις ευλογίες της Le Pen είναι ένα ακόμη βήμα «ενσωμάτωσης» του κόμματός της από τις ελίτ που κάποτε δεσμεύτηκαν να το πολεμήσουν. Όμως, υπάρχει μια βαθύτερη λογική στην επιλογή του Μακρόν. Ο Barnier επελέγη προκειμένου να περάσει τον προϋπολογισμό — ένα δύσκολο έργο δεδομένου όχι μόνο του κατακερματισμένου κοινοβουλίου της Γαλλίας αλλά και των ευρωπαϊκών κυρώσεων που αιωρούνται πάνω από μια χώρα με το μεγαλύτερο χρέος της ΕΕ, σε απόλυτους αριθμούς, και έλλειμμα 5,5%. Ανεξάρτητα της πορείας του ως θεσμική φιγούρα της ΕΕ που μπορεί να κερδίσει την εύνοια των Βρυξελλών, ο Barnier έχει σίγουρα περισσότερες πιθανότητες από την Αριστερά να σχηματίσει μια περιστασιακή πλειοψηφία για τον προϋπολογισμό του, βασιζόμενος ίσως στην αποχή των βουλευτών της Εθνικής Συσπείρωσης που υπόσχονται νηφαλιότητα στις δημόσιες δαπάνες.

Ορισμένες από τις πιο σκληροπυρηνικές δεξιές θέσεις του Barnier, που τις προώθησε στην προεκλογική εκστρατεία του εντός των Ρεπουμπλικάνων ενόψει των προεδρικών εκλογών του 2022, μπορεί να συγκλίνουν με το στρατόπεδο της Le Pen. Στα πλαίσια αυτής της καμπάνιας, εξέφρασε την ιδέα μιας αναστολής για τρία έως πέντε έτη στη μετανάστευση προς την ΕΕ, την επιστροφή της στρατιωτικής θητείας και τις περιπολίες του στρατού σε κοινότητες όπου η αστυνομία φέρεται να έχει χάσει τον έλεγχο. Με αφορμή τον διορισμό του, η ανιψιά της Le Pen, η Marion Maréchal –σε γενικές γραμμές, μια αποφασισμένη ακροδεξιά με ακραίες θέσεις κατά της μετανάστευσης– **κάλεσε τον νέο πρωθυπουργό** να τηρήσει τις υποσχέσεις του παρελθόντος. Σε εκείνη την προεκλογική εκστρατεία, ο Barnier, όπως και οι περισσότεροι υποψήφιοι των Ρεπουμπλικάνων, τάχθηκε υπέρ της αύξησης της ηλικίας συνταξιοδότησης στα 65 έτη.

Επιλέγοντας να δείξει ανοχή στον Barnier, η Le Pen επιδιώκει να δείξει μια θέση θεσμικής υπευθυνότητας. Μια μερική σύγκριση θα μπορούσε να γίνει με την προσέγγιση της Giorgia Meloni απέναντι στην ιταλική κυβέρνηση «εθνικής ενότητας» με επικεφαλής τον πρώην κεντρικό τραπεζίτη Mario Draghi το 2021-22, όταν επέμεινε ότι θα υιοθετήσει μια «εποικοδομητική» και όχι «κομματική» στάση, αποφεύγοντας γενικά τη σκληρή κριτική στον τεχνοκράτη. Αυτή η ρητορική επέτρεψε στα Αδέλφια της Ιταλίας, το κόμμα της Meloni, να μαζέψει ψηφοφόρους από άλλα κόμματα που ήταν δυσανεκτοί με την κυβέρνηση (οι ισχυρότερες δεξιές δυνάμεις είχαν προσχωρήσει στον συνασπισμό του Draghi), ενώ παράλληλα εμφανιζόταν σοβαρή και έτοιμη για υψηλά αξιώματα.

Όμως οι διαφορές έχουν σημασία. Σε αντίθεση με την ιταλική, η γαλλική ακροδεξιά έχει να αντιμετωπίσει μια ισχυρή αριστερή αντιπολίτευση, η οποία είναι βέβαιο ότι θα αναδείξει τη συνενοχή της σε αντικοινωνικές πολιτικές λιτότητας. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς η κυβέρνηση Barnier δεν έρχεται σε περίοδο δημοσιονομικής τόνωσης αλλά μπροστά σε μια διαφανόμενη περίοδο λιτότητας με τις αρχές της ΕΕ να κλείνουν τις στρόφιγγες των μετα-πανδημικών δαπανών. Κρίνοντας από την πρόσφατη προεκλογική εκστρατεία, η Εθνική Συσπείρωση πιθανότατα θα διαχειριστεί αυτή τη συνθήκη με μια διπρόσωπη στάση: απαιτώντας επιστροφές φόρου από την ΕΕ, αποδεχόμενη ότι τα μεγάλα σχέδια δαπανών, όπως η μείωση της ηλικίας συνταξιοδότησης, πρέπει να «αναβληθούν προσωρινά», διεκδικώντας συγχρόνως περικοπές που θα στοχεύουν στις κοινωνικές κατηγορίες που δαιμονοποιούν.

Σε κάθε περίπτωση, είναι βέβαιο ότι αυτή η συμφωνία δεν θα μακροημερεύσει καθώς η Le Pen δεν θα δεσμευτεί σε αυτή μέχρι τις προεδρικές εκλογές του 2027. Πρόκειται για μια προσωρινή κυβέρνηση, η οποία υπολείπεται κατά πολύ της πλειοψηφίας στο κοινοβούλιο και είναι πολύ πιθανό να τελειώσει με νέες εκλογές σε δέκα μήνες. Υπάρχει το ενδεχόμενο η Le Pen να έχει εγκλωβιστεί καθώς τμήμα της βάσης της θα απαιτεί μια πιο αδιάλλακτη αντιπολίτευση στον Barnier. Όμως, πολύ περισσότεροι θα εκτιμήσουν ότι η Εθνική Συσπείρωση ασκεί πλέον όλο και μεγαλύτερη επιρροή στην κυβέρνηση της Γαλλίας και καταρρίπτει πλέον τα αναχώματα που είχαν στηθεί εναντίον της.

Μετάφραση του Αλέξανδρου Μινωτάκη